

โรคหรืออาการสำคัญ ของพืชจากสารกำจัดศัตรูพืช

กลุ่มอาชีพเสี่ยง เช่น

ผู้รับจ้างฉีดสารเคมีทางการเกษตร

เกษตรกรเพาะปลูกพืช

งานผลิตสารกำจัดศัตรูพืช

ปัจจัยเสี่ยง

ความรุนแรงของพืช
ตามประเภทของสาร
กำจัดศัตรูพืช

พฤติกรรมเสี่ยง

ไม่สวมใส่อุปกรณ์
คุ้มครองความปลอดภัย
ส่วนบุคคล

ไม่ย่ำระล้างร่างกาย
หลังปฏิบัติงาน

อาการแสดงของโรค

ผื่นแดง แสบร้อน
ที่ผิวหนัง

แสบคอ แสบจมูก
ปวดศีรษะ มึน เหนื่อย

วิธีการป้องกันตนเอง

อ่านวิธีใช้
บนฉลาก
ทุกครั้ง

รับจบน้ำ
หลังทำงาน
ถอดเปลี่ยนเสื้อผ้า
ทันที

สวมใส่ถุงมือ
เสื้อผ้าปิดบังมิด
และรองเท้าบูตขณะทำงาน

แยกทิ้งภาชนะ
หรือบรรจุภัณฑ์
ให้ถูกวิธี

***หากมีความผิดปกติหลังสัมผัสควรรีบไปพบแพทย์

6 โรค จากการประกอบอาชีพ

หมายความว่า โรคหรืออาการผิดปกติที่เกิดจากหรือเป็นผลเนื่องมาจากการทำงานหรือการประกอบอาชีพ

*มีผลบังคับใช้ตั้งแต่
1 พฤศจิกายน 2568
เป็นต้นไป

โรคหรืออาการที่เกิดจากตะกั่ว หรือสารประกอบของตะกั่ว

โรคหรืออาการที่เกิดจากฝุ่นซิลิกา

โรคหรืออาการที่เกิดจากภาวะอับอากาศ

โรคหรืออาการที่เกิดจากแอสเบสตอส (แร่ใยหิน) หรือโรคเมะเร็งที่เกิดจากแอสเบสตอส (แร่ใยหิน)

โรคหรืออาการที่เกิดจากพิษจากสารกำจัดศัตรูพืช

โรคหรืออาการที่เกิดจากรังสีแตกตัวหรือจากรังสีชนิดก่อไอออน

NEW

✓ ใครบ้าง? 🔍

เป็นประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ
จากตะกั่วหรือสารประกอบของตะกั่ว
ภายใต้ พ.ร.บ. EnvOcc

กลุ่มเปราะบาง

เด็กอายุต่ำกว่า
15 ปี

หญิงตั้งครรภ์

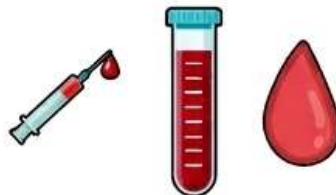

ผู้เป็นโรคโลหิตจาง
ขาดธาตุเหล็ก/ แคลเซียม
ผู้มีภาวะทุพโภชนาการ

กลุ่มผู้มีโอกาส รับสัมผัส

ผู้ที่เคยตรวจหาตะกั่ว
หรือสารประกอบของตะกั่ว
เกินค่ามาตรฐานที่กำหนด

กลุ่มเสี่ยงสูง

ผู้มีโอกาสรับสัมผัสมลพิษ
ซึ่งก่อหรืออาจก่อให้เกิดโรค
จากตะกั่วหรือสารประกอบ
ของตะกั่วเกินมาตรฐาน เช่น
คนที่อาศัยในพื้นที่ตรวจพบ
ตะกั่วในสิ่งแวดล้อม (ดิน น้ำ)
เกินค่ามาตรฐานจากแหล่ง
กำเนิดไม่เกิน 5 กิโลเมตร

โรคหรืออาการสำคัญ ที่เกิดจากการสัมผัสฝุ่นละออง ขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM_{2.5})

เกิดจากการสัมผัสฝุ่น PM_{2.5}
 หากได้รับในปริมาณมาก จะก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ

กลุ่มเสี่ยง

เด็กและหญิง
 ตั้งครรภ์

ผู้มีโรคประจำตัว
 เกี่ยวกับปอดและหัวใจ

ผู้ที่ทำงาน
 กลางแจ้ง

ผู้สูงอายุ

อันตรายจาก PM_{2.5}

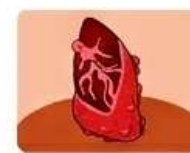
แสบตา
 ตาแดง

ไอ จาม
 เจ็บคอ

คันและมีผื่น
 ตามผิวหนัง

โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังกำเริบ
 โรคหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน

วิธีป้องกัน

สวมหน้ากาก
 ป้องกันฝุ่นที่ได้มาตรฐาน

ปิดประตู หน้าต่าง
 ทำความสะอาดที่พัก

หลีกเลี่ยงการสัมผัสฝุ่น
 และกิจกรรมกลางแจ้ง

ลดการใช้รถยนต์
 และการเผาทุกชนิด

แนวทางการเฝ้าระวังและ การสอบสวนโรค

จากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

การสอบสวนโรคในสถานประกอบการ หรือในสถานที่ทำงาน แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ระยะเตรียมการ

1. รวบรวมข้อมูลจากการสอบสวนผู้ป่วยเฉพาะราย ที่ได้จากโรงพยาบาล

4. การเตรียมอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล

2. ประสานการเข้าสอบสวนโรคในสถานประกอบการ

5. การเตรียมอุปกรณ์อื่น ๆ ที่จำเป็น

3. เตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องในการสอบสวนโรค

ขั้นที่ 2 ระยะดำเนินการสอบสวนโรค

1. ดำเนินการสอบสวนโรคและรวบรวมข้อมูล

- รวบรวมข้อมูลและประเมินปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน
- รวบรวมข้อมูลและประเมินปัจจัยด้านสุขภาพ

2. วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการสอบสวนโรค

3. เมื่อพบลูกจ้างมีความเสี่ยง หรือความผิดปกติ ให้ดำเนินการแจ้งสถานประกอบการหรือออกคำสั่งตามมาตรา 33 วรรคสาม (หากจำเป็น)

ขั้นที่ 3 ระยะหลังการสอบสวนโรค

1. ติดตามผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ หรือผลการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงเพิ่มเติม เช่น ระดับตะกั่ว หรือสารกำจัดศัตรูพืช ภาพถ่ายรังสีที่ตรวจออก เป็นต้น

3. จัดทำรายงานสอบสวนโรค

2. ติดตามมาตรการการป้องกันควบคุมโรค และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. หากข้อมูลไม่เพียงพอ ให้ดำเนินการสอบสวนทางระบาด

หน่วยปฏิบัติการควบคุมโรค จากการประกอบอาชีพ และโรคจากสิ่งแวดล้อม

Occupational and Environmental Diseases Control Unit (EnvOCC CU)

องค์ประกอบเจ้าหน้าที่ ในหน่วยปฏิบัติการ

พนักงานเจ้าหน้าที่
อย่างน้อย 1 คน

เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์
และการสาธารณสุข
อย่างน้อย 2 คน

และอาจแต่งตั้งพนักงาน
เจ้าหน้าที่อื่นๆ หรือ
เจ้าหน้าที่ภาคเอกชน

คุณสมบัติ

เป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติ
ตามองค์ประกอบเจ้าหน้าที่
ในหน่วยปฏิบัติการ

ต้องผ่านการอบรม
ตามหลักสูตร
ที่กรมควบคุมโรคกำหนด
หรือรับรอง

ขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการ

1

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หรือ
สำนักงานมัย กรุงเทพมหานคร
จัดทำรายชื่อผู้ที่สมควรได้รับ
การแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่

2

เสนอรายชื่อต่อคณะกรรมการ
ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ
และโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด หรือ
กรุงเทพมหานครให้ความเห็นชอบ

3

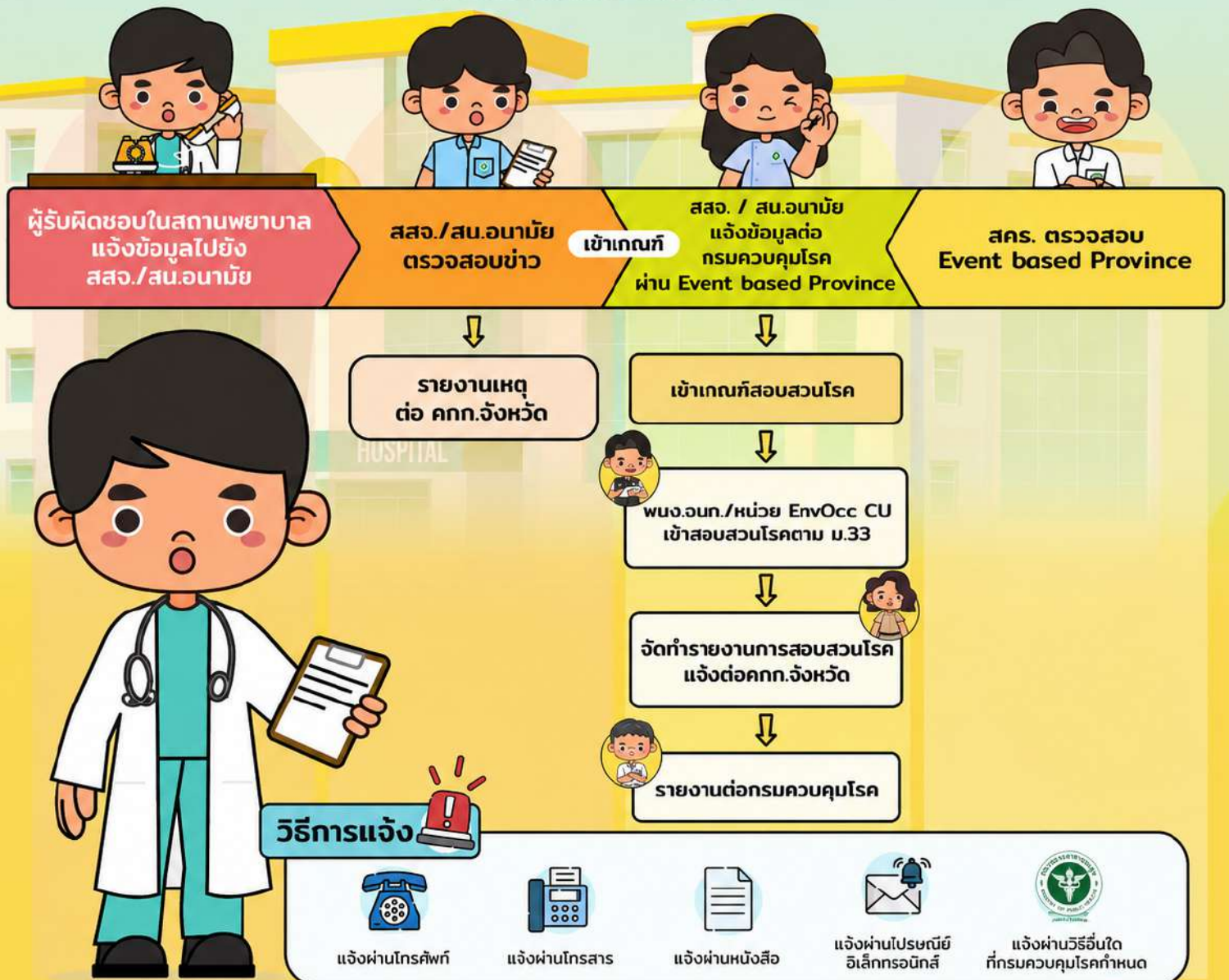
เสนอคำสั่งจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการ
หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
พิจารณาจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการ

กระบวนการแจ้งและรายงาน กรณี สถานพยาบาล พบประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากมลพิษ ภายใต้ พ.ร.บ. EnvOCC

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการ
ประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
พ.ศ. 2562

ขั้นตอนการขอบัตร ประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายใต้ พ.ร.บ. EnvOCC

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

การขอบัตรประจำตัว พนักงานเจ้าหน้าที่

ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงาน
เจ้าหน้าที่ ยื่นแบบคำขอบัตร
ประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่
ต่อผู้บังคับบัญชา
เพื่อเสนอต่อผู้ออกบัตร

พร้อมแนบเอกสารดังนี้

สำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่รัฐ
พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง

รูปถ่ายไม่เกิน 6 เดือน
ขนาด 2.5 x 3.0 ซม.
ครึ่งตัว หน้าตรง แต่งเครื่องแบบ
ปฏิบัติราชการ เครื่องแบบพนักงาน
หรือเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ของรัฐ
จำนวน 2 รูป

ให้ผู้ออกบัตร/ผู้ซึ่งผู้ออกบัตร
มอบหมายจัดส่ง สำเนาคำขอบัตรฯ
และสำเนาบัตรฯ ซึ่งติดรูปถ่าย
ของผู้นั้นไว้ด้วยหนึ่งฉบับให้แก่
กรมควบคุมโรค ภายใน 30 วัน
นับแต่วันที่ออกบัตรนั้น

เงื่อนไขการออกบัตรประจำตัว พนักงานเจ้าหน้าที่

ด้านหน้า

ด้านหลัง

บัตรประจำตัวพนักงาน
เจ้าหน้าที่ มีอายุ 5 ปี
นับแต่วันออกบัตร

ขอมิ หรือ เปลี่ยนบัตร
ประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่
ใหม่ได้ในกรณีหมดอายุ
สูญหาย เปลี่ยนชื่อ-นามสกุล
เปลี่ยนตำแหน่ง เลื่อนชั้น
ย้ายสังกัด แล้วแต่กรณี
ให้ผู้รับบัตรประจำตัวพนักงาน
เจ้าหน้าที่คืนเกินบัตรเดิม
ต่อผู้ออกบัตร ภายใน 30 วัน
นับแต่วันที่ได้รับบัตรใหม่

ใครบ้างที่มีอำนาจเป็นผู้ออกบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่?

รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงสาธารณสุข

ปลัดกระทรวง
สาธารณสุข

อธิบดี
กรมควบคุมโรค

ผู้ว่าราชการ
จังหวัด

ผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ : รวมทั้งผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นผู้ออกบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ในส่วนงานนั้นๆ

ที่มา : กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
WHO Collaborating Centre for Occupational Health

*ข้อมูล ณ วันที่ 6 มิถุนายน 2568

พระราชบัญญัติความปลอดภัย
อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
พ.ร.บ. 2554

นายจ้าง จะมีโทษอะไรบ้าง

หากไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. EnvOCC

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

ม.39

1. ไม่แจ้งข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ แก่ลูกจ้าง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

ม.43

2. จัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพลูกจ้างตามกฎหมายว่าด้วย ความปลอดภัย อาชีวอนามัย สภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยหน่วยบริการที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนต้องระวาง โทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

ม.45

3. ไม่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ กรณีพบลูกจ้างเป็น หรือมีเหตุสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพ ในสถานประกอบการ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน สองหมื่นบาท

ม.46

4. ไม่นำลูกจ้าง เข้ารับการตรวจวินิจฉัยโรค รักษา พยาบาลหรือฟื้นฟูสมรรถภาพ ตามคำสั่งของพนักงาน เจ้าหน้าที่กรณีพบลูกจ้างเป็นหรือมีเหตุสงสัยว่าเป็นโรค จากการประกอบอาชีพ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน หกแสนบาท

6 โรค

จากการประกอบอาชีพ

หมายความว่า โรคหรืออาการผิดปกติที่เกิดจากหรือเป็นผลเนื่องมาจากการทำงานหรือการประกอบอาชีพ

*มีผลบังคับใช้ตั้งแต่
1 พฤศจิกายน 2568
เป็นต้นไป

โรคหรืออาการที่เกิดจากตะกั่ว หรือสารประกอบของตะกั่ว

โรคหรืออาการที่เกิดจากฝุ่นซิลิกา

โรคหรืออาการที่เกิดจากภาวะอับอากาศ

โรคหรืออาการที่เกิดจากแอสเบสตอส (แร่ใยหิน) หรือโรคมะเร็งที่เกิดจากแอสเบสตอส (แร่ใยหิน)

โรคหรืออาการที่เกิดจากพิษจากสารกำจัดศัตรูพืช

โรคหรืออาการที่เกิดจากรังสีแตกตัวหรือจากรังสีชนิดก่อไอออน **NEW**